

30.4.2021

Kuntakirje Pohjois-Pohjanmaan kunnille, sote-organisaatioille ja pelastuslaitoksille

Valmistautuminen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen perustamiseen, väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamiseen ja toimeenpanon edistämiseen sote-uudistusta koskevan lakikokonaisuuden voimaantulon jälkeen

Arvoisat vastaanottajat

Pääministeri Sanna Marinin hallitus on antanut 8. joulukuuta 2020 esityksensä eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisesta. Ehdotuksen mukaiset hyvinvointialueet perustettaisiin lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Lait tulisivat voimaan porrastetusti, hallituksen tavoiteaikataulun mukaisesti osa 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset 1. tammikuuta 2023. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyisi hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtäminen 1.1.2023 hyvinvointialueille edellyttää aktiivista valmistelua heti lakien voimaantulon jälkeen, jotta palvelutuotanto kyetään turvaamaan heti vuoden 2023 alusta. Tämän johdosta ehdotetaan, että hyvinvointialueesta annettavan lain 2 §:ssä tarkoitetut hyvinvointialueet julkisoikeudellisina yhteisöinä perustetaan 1. päivänä heinäkuuta 2021. Tämän ajankohdan ja 1. päivä maaliskuuta 2022 välisenä aikana hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttäisi väliaikainen valmistelutoimielin. Hyvinvointialueen monijäseninen väliaikainen valmistelutoimielin vastaisi hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisestä siihen saakka, kunnes aluevaltuusto olisi valittu. Käytännössä väliaikaisen valmisteluelimen toimikausi olisi noin kahdeksan kuukautta. Valtio myöntäisi voimaannpanolain 15§ perusteella hyvinvointialueille valtionavustusta niiden toiminnan ja hallinnon käynnistämisen kustannuksiin vuosina 2021 ja 2022.

Hyvinvointialueen kuntien (määritelty voimaannpanolain 6 § maakuntajako), perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin ja alueen pelastustoimen on sovittava välittömästi lain voimaan tultua väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja siitä, mikä viranomainen asettaa valmistelutoimielimet. Voimaannpanolain 8 § 2. momentin mukaan väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet on valittava osapuolten viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Valmistelutoimielimen asettamisesta on ilmoitettava valtiovarainministeriölle.

Mikäli osapuolet eivät ole päässeet sopimukseen väliaikaisen valmistelutoimen asettamisesta kahden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, valtioneuvosto asettaa valmistelutoimielimen. Valtioneuvoston asettamassa valmistelutoimielimessä jäsenet ovat lakisesityksen voimaannpanolain 8 § 3. momentin mukaan seuraavasti alueen suurimman sairaanhoitopiirin vastatessa valmistelutoimielimen hallinnollisesta tuesta:

- alueen kunnat, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueet yhteensä seitsemän jäsentä
- sairaanhoitopiiri yhteensä kaksi jäsentä
- erityishuoltopiiri yksi jäsen
- alueen pelastustoimi yksi jäsen
- sekä jokaiselle varajäsen

Väliaikaiseen toimielimeen sovelletaan naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ää julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät ja toimivalta on säädetty voimaansäätöasetuksen 10 §:ssä ja ne liittyvät mm. hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön siirtosuunnitelmaan, toiminnan ja hallinnon järjestämisen valmisteluun sekä vuosien 2021 ja 2022 talousarvioista päättämiseen. Valmistelutoimielimen toimivaltaa on rajattu siten, että se voi tehdä määräaikaisia virka- ja työsopimuksia sekä hyvinvointialuetta sitovia sopimuksia vain vuoden 2023 loppuun saakka.

Uudistuksen täytäntöönpanoa varten hyvinvointialueelle voidaan perustaa poliittinen seurantaryhmä.

Uudistuksen valmistelu Pohjois-Pohjanmaalla

Sosiaali- ja terveyspalveluja kehitetään Pohjois-Pohjanmaalla yhteistyössä kaikkien Pohjois-Pohjanmaan kuntien ja sote-organisaatioiden kanssa. Palvelujen uudistamista varten haettiin sosiaali- ja terveysministeriöltä valtionavustusta, jota saatiin Pohjois-Pohjanmaalle 13,6 miljoonaa euroa. Omarahoituksen kanssa POPsote-hankkeen kokonaisbudjetiksi tulee 15,8 miljoonaa euroa. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen osuus tästä on 4,9 miljoonaa ja rakenneuudistushankkeen 10,9 miljoonaa euroa.

Alueellisen hanketyön perustana käytetään kuuden alueen (Oulu, Oulunkaari, Koillismaa, Lakeus, Rannikkoseutu ja Oulun eteläinen) sekä yhteisten palveluiden mallia.

Kehittämistyötä tehdään useassa eri työryhmässä. Valmistelua linjaavat ja ohjaavat luottamushenkilöistä koostuvat laaja ja suppea poliittinen ohjausryhmä sekä valmistelua seuraavat alueelliset poliittiset seurantaryhmät. Laajaan ohjausryhmään kuuluvat myös Pohjois-Pohjanmaan kuntajohtajat, pelastustoimen edustajat sekä sidosryhmien edustajat.

Laaja ja suppea poliittinen ohjausryhmä toimivat myös lakien voimaantulon jälkeen voimaansäätöasetuksen 8 § 6 mom mukaisina seurantaryhminä.

Laaja poliittinen ohjausryhmä antoi 22.12.2020 suppealle poliittiselle ohjausryhmälle valtuudet käynnistää valmistelun Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmisteluorganisaation asteittaiseksi rakentamiseksi. 28.1.2021 pidetyn kuntakokouksen jälkeen kunnille, sote-organisaatioille ja pelastuslaitoksille lähetettiin kirje, jossa pyydettiin ottamaan kantaa väliaikaisen valmistelutoimielimen muodostamiseen kirjeessä ehdotetulla tavalla.

Kuntakirjeeseen annetuissa vastauksissa ei saavutettu yksimielisyyttä väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta, minkä vuoksi asiasta on neuvoteltu uudelleen Pohjois-Pohjanmaan tulevan hyvinvointialueen kuntien, sote-kuntayhtymien, sairaanhoitopiirien sekä pelastuslaitosten johdon neuvottelussa 31.3.2021 ja uudessa kuntakokouksessa 13.4.2021. Kuntakokouksen jälkeen laaja poliittinen ohjausryhmä päätti 13.4.2021 jatkaa neuvotteluja ja antaa

suppealle poliittiselle ohjausryhmälle valtuudet tehdä uusi esitys väliaikaisen valmistelutoimielimen muodostamiseksi.

Puolueiden poliittiset piirijärjestöt ovat yksimielisesti esittäneet nyt ehdotettavaa ratkaisua. Lisäksi ehdotus on hyväksytty yksimielisesti paikalla olleiden neuvotteluosapuolten kokouksessa 30.4.2021.

Em. neuvottelujen pohjalta suppea poliittinen ohjausryhmä tekee uuden ehdotuksen väliaikaisen valmistelutoimielimen nimeämisestä seuraavasti:

Esitys väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta

Edellä kerrottuun valmisteluun perustuen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntia, yhteistoiminta-alueita, sairaanhoitopiiriä, erityishuoltopiiriä sekä pelastuslaitoksia pyydetään esittämään kannanottonsa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen väliaikaistoimielimen asettamiseen seuraavasti:

1. Väliaikaisen valmistelutoimielimen asettaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallitus.
2. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin (yhteensä 22 jäsentä, ei varajäseniä) nimetään alueittain ja tasa-arvosta annetun lain mukaisesti seuraavasti:
 - Oulu: neljä jäsentä
 - Oulunkaari: kaksi jäsentä
 - Koillismaa: kaksi jäsentä
 - Lakeus: kaksi jäsentä
 - Rannikkoseutu: kaksi jäsentä
 - Oulun eteläinen: kaksi jäsentä
 - Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri: neljä jäsentä
 - Erityshuoltopiiri: kaksi jäsentä
 - Oulu-Koillismaan pelastuslaitos: yksi jäsen
 - Jokilaaksojen pelastuslaitos: yksi jäsen

Kunkin alueen/organisaation ehdottamista väliaikaistoimielimen jäsenistä joka toisen tulee varautua käyttämään vähintään 50 % ja joka toisen erikseen neuvoteltava osa työajastaan väliaikaistoimielimen työhön 1.8.2021 alkaen.

3. Väliaikaisen valmistelutoimielimen puheenjohtajana toimii sairaanhoitopiirin ehdottama jäsen, I varapuheenjohtajana Oulun kaupungin ehdottama jäsen ja II varapuheenjohtajana Oulun eteläisen ehdottama jäsen.
4. Väliaikaistoimielin aloittaa toimintansa, kun lait ovat tulleet voimaan.
5. Väliaikaistoimielimen puheenjohtaja toimii samalla valmistelua johtavana viranhaltijana ja erillistä muutosjohtajaa ei nimitä.

Näiden lisäksi perustetaan erillinen kuntajohtajafoorumi.

Kuntia, yhteistoiminta-alueita, sairaanhoitopiiriä, erityishuoltopiiriä sekä pelastuslaitoksia pyydetään ilmoittamaan kirjallisesti POPsote-hankkeen työvaliokunnan puheenjohtaja Ilkka Luomalle 31.5.2021 mennessä sähköpostitse (kirjaamo@ppshp.fi), hyväksyvätkö ne em. ehdotuksen. Ilmoitus tulee tehdä liitteenä olevalla lomakkeella. Samalla em. organisaatioita pyydetään esittämään edustajansa väliaikaistoimielimeen em. kokoonpanon mukaisesti.

POPsoten suppea poliittinen ohjausryhmä

Jussi Ylitalo
Puheenjohtaja

Pekka Simonen
Varapuheenjohtaja

LIITE**ILMOITUS VÄLIAIKAISEN VALMISTELUTOIMIELIMEN ASETTAMISEN
HYVÄKSYMISESTÄ**

Organisaatio: _____

Toimielimen päätöspvm: _____

Ilmoituksen antaja: _____

_____ Hyväksymme 30.4.2021 kuntakirjeen ehdotuksen

_____ Emme hyväksy 30.4.2021 kuntakirjeen ehdotusta

Ehdotukset jäseniksi: _____

_____.2021 _____

Liite: Ote toimielimen pöytäkirjasta

Palautus 31.5.2021 mennessä: kirjaamo@ppshp.fi